

Univerza v Mariboru
Fakulteta za organizacijske vede

Teoretične osnove izobraževanja

Izobraževalni sistem

dr. Eva Jereb, doc.

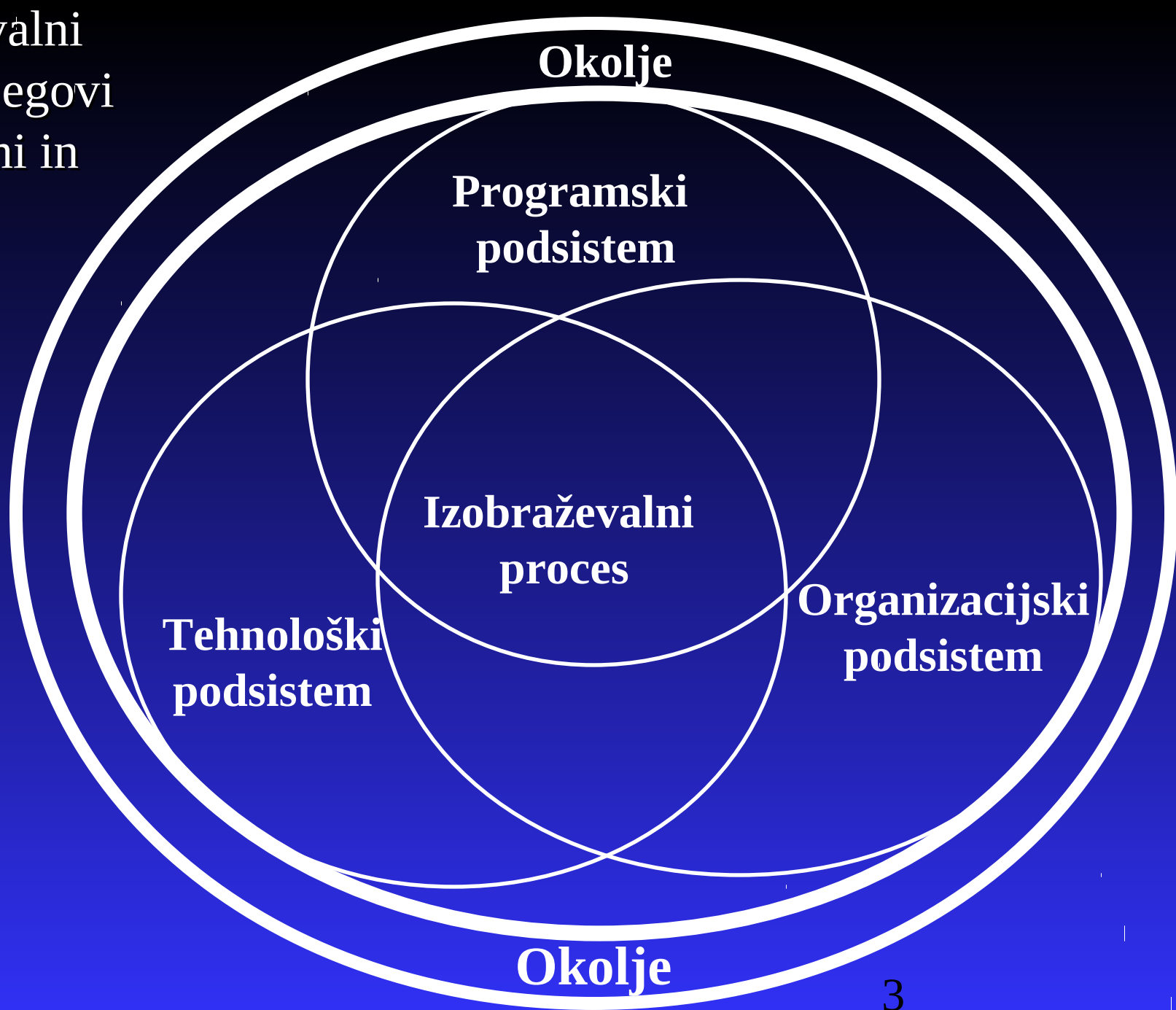
e-mail: eva.jereb@fov.uni-mb.si

Izobraževalni sistem

Vsak delovni sistem ima tri osnovne podsisteme:

- programski podsistem
- tehnološki podsistem in
- organizacijski podsistem.

**Izobraževalni
sistem, njegovi
podsistemi in
okolje**

6. Cilji in naloge izobraževalnega sistema

Temeljni cilji:

- izobraževalni cilji, ki jih postavlja družba;
- izobraževalni cilji, ki jih opredeljujejo posamezne stroke;
- izobraževalni cilji v učnih načrtih predmetov.

Pod-cilji izobraževalnega sistema:

zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo;

vzgajanje za medsebojno strpnost;

spodbujanje zavesti o integriteti posameznika;

omogočanje splošne izobrazbe in pridobitev poklica;

omogočanje razvoja in doseganje čim višje ravni ustvarjalnosti;

spodbujanje vse življenjskega izobraževanja.

7. Programski podsistem

Naloga programskega podsistema je, da zagotovi pri izdelavi izobraževalnih programov ustrezno sodelovanje izvajalcev in uporabnikov izobraževanja.

Pri izdelavi kakršnegakoli izobraževalnega programa je treba upoštevati:

1. vsebino, strukturo in metodologijo znanstvene stroke
2. izobraževalne potrebe uporabnikov kadrov;
3. posebnosti in lastnosti izobraževancev, ki jim bo program namenjen.

Splošni del izobraževalnega programa ponavadi vsebuje naslednje podatke:

- ime programa
- vzgojno izobraževalne cilje programa
- trajanje izobraževanja
- obvezne načine preverjanja in ocenjevanje znanja
- pogoje za vključitev
- pogoje za napredovanje in dokončanje izobraževanja
- strokovni naslov ali poklic, ki si ga pridobi izobraževanec po končanem izobraževanju

Posebni del izobraževalnega programa vsebuje:

- **predmetnik** z navedbo obveznih in izbirnih predmetov
- **učne načrte** in izpitne kataloge, v katerih se navedejo: vsebina predmetov, cilji pouka in znanja, ki se preverjajo ob koncu obdobj (v osnovni šoli, pri maturi in zaključnem izpitu, pri diplomskem izpitu itd.)

PREDMETNIK

P R E D M E T N I K

V rsta predm etov

Šte vilo predm etov

O bseg izobraževalnega dela

O blika izobraževalnega dela

šte vilo ur izobraževanja

predavanja

vaje

seminarsko delo

teoretični in praktični pouk

delovna ali strokovna praksa

Sestavine učnega načrta

Učni načrti opredeljujejo obseg, globino in zapovrstnost izobraževalnih vsebin.

cilji izobraževanja

opredelitev povezanosti predmeta z drugimi predmeti ali predmetnimi področji

seznam učbenikov, priročnikov ter drugih učnih sredstev

izbor izobraževalnih oblik z navodili za razporejanje izobraževancev v skupine

opis materialnih in kadrovskih pogojev, potrebnih za realizacijo učnega načrta

opredelitev načina preverjanja znanja

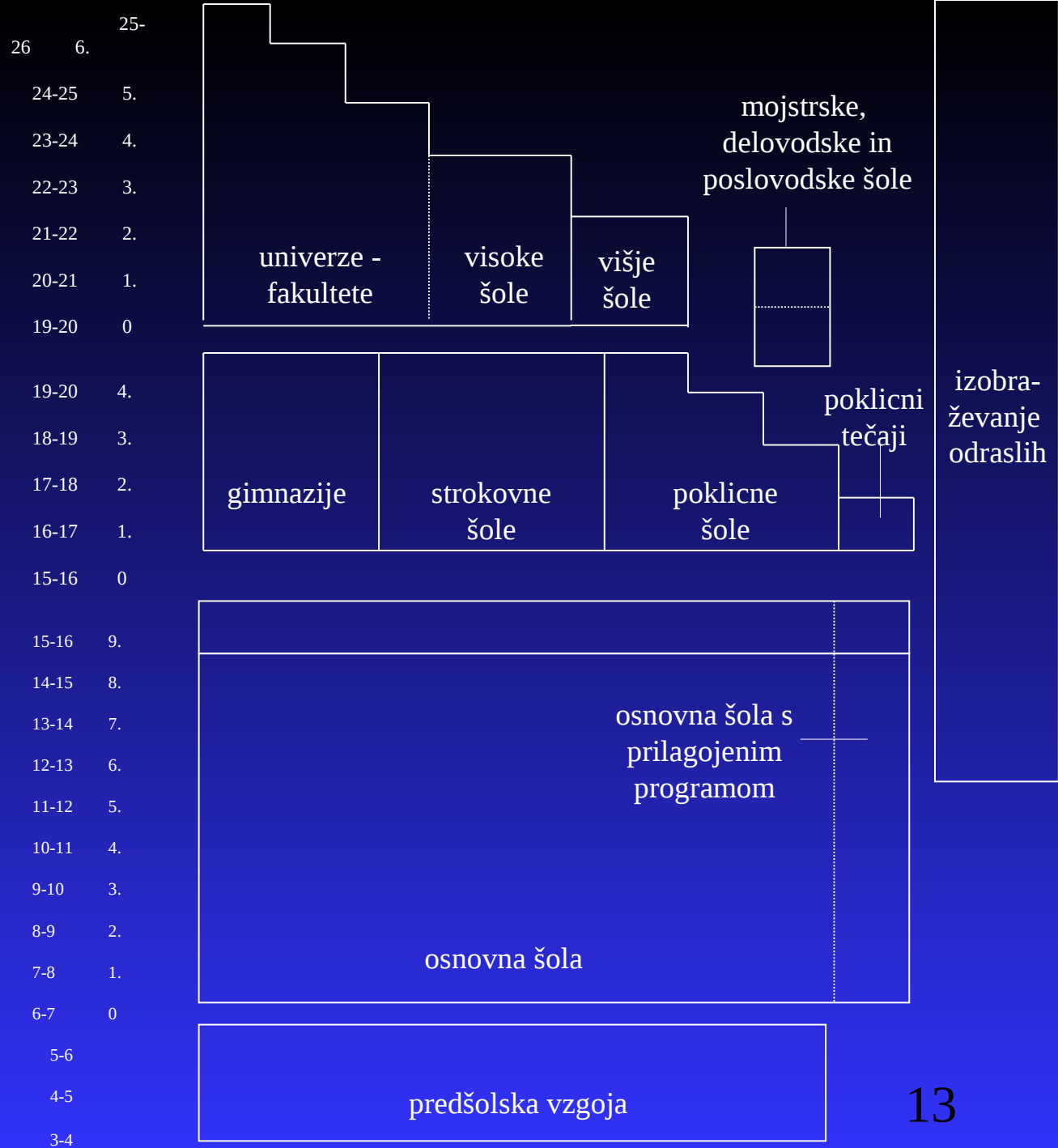
Programska struktura izobraževalnega sistema

programi za pridobitev poklicne in strokovne izobrazbe
programi za izpopolnjevanje in specializacijo

Programi za pridobitev poklicne in strokovne izobrazbe

Razlikujemo programe za pridobitev:

- nižje poklicne izobrazbe
- srednje poklicne izobrazbe
- srednje strokovne izobrazbe
- višje strokovne izobrazbe
- visoke strokovne izobrazbe
- univerzitetne strokovne izobrazbe
- magisterija
- doktorata znanosti

Programi za izpopolnjevanje in specializacijo

Na področju programov za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe razlikujemo med:

programi za sistematično izpopolnjevanje na določenem področju dela

programi za izpopolnjevanje za zahtevnejša dela v okviru pridobljenega poklica, ki omogočajo pridobiti naslov specialist

8. Tehnološki podsistem

Temeljni dejavniki izobraževalnega procesa:

Izobraževanec

Učitelj

Vsebina izobraževanja

Dejavniki in stopnje izobraževalnega procesa

Dejavniki:

Učna načela

Metode izobraževanja

Učna sredstva in pripomočki

Zunanja in notranja organizacija izobraževalnega sistema

Okolje izobraževanja

Cilji in vsebina izobraževalnega procesa

TRI SKUPINE KATEGORIJ VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH CILJEV

Pretežno kognitivno ali spoznavno-izobrazbeno področje (znanje, obvladanje pojmov, zakonitosti itd.)

Pretežno motorično ali gibalno-spretnostno področje (delo z orodji, stroji, napravami itd.)

Pretežno afektivno ali čustvena-motivacijsko področje

SISTEMIZACIJA CILJEV NA IZOBRAZBENEM PODROČJU

1.	ZNANJE	1.1.	Znanje posameznosti
		1.2.	Poznavanje načinov ravnanja z dejstvi in podatki
2.	RAZUMEVANJE	2.1.	Prevajanje
		2.2.	Interpretacija ali razlaga
		2.3.	Ekstrapolacija ali predvidevanje
3.	UPORABA	3.1	Zmožnost prenosa naučenega v nove situacije
4.	ANALIZA	4.1.	Analiza elementov
		4.2.	Analiza odnosov med elementi
		4.3.	Analiza strukture
5.	SINTEZA	5.1.	Izdelava originalnega sporočila
		5.2.	Izdelava načrta
		5.3.	Izpeljava sistema abstraktnih odnosov
6.	EVALVACIJA	6.1.	Vrednotenje na osnovi notranjih kriterijev
		6.2.	Vrednotenje na osnovi zunanjih kriterijev

SISTEMATIZACIJA CILJEV NA MOTORIČNEM PODROČJU

1.	GROBI TELESNI GIBI	1.1.	Gibi rok
		1.2.	Gibi nog
2.	DROBNI KOORDINIRANI GIBI	1.2.	Gibi več delov telesa hkrati
		2.1.	Gibi rok in prstov
		2.2.	Koordinacija oči in rok
		2.3.	Koordinacija ušes in rok
		2.4.	Koordinacija rok, nog in oči
		2.5.	Kombinacija koordiniranih gibov
3.	NEBESEDNO SPOROČANJE	3.1.	Mimika
		3.2.	Kretnje rok
		3.3.	Gibi vsega telesa
4.	GOVORNE SPRETNOSTI	4.1.	Oblikovanje glasov
		4.2.	Govorno oblikovanje besed
		4.3.	Govorno oblikovanje daljših besedil
		4.4.	Koordinacija besed in kretenj

SISTEMIZACIJA CILJEV NA VZGOJNEM PODROČJU

1.	SPREJEMANJE	1.1.	Zavedanje dražljajev
2.	REAGIRANJE	1.2.	Voljnost sprejemanja
		1.3.	Kontrolirana in usmerjena pozornost
		2.1.	Pasivno reagiranje
3.	USTVARJANJE VREDNOT	2.2.	Voljno reagiranje
		2.3.	Reagiranje z zadovoljstvom
		3.1.	Sprejemanje vrednot
4.	ORGANIZIRANOST VREDNOT	3.2.	Dejanje prednosti neki vrednosti
		3.3.	Zavzemanje za vrednote
		4.1.	Konceptualizacija vrednot
5.	RAZVOJ CELOVITEGA ZNAČAJA	4.2.	Organiziranost vrednostnega sistema
		5.1.	Splošna usmerjenost
		5.2.	Oblikovanje svetovnega nazora

DEFINICIJA OPERATIVNEGA UČNEGA CILJA

Operativno oblikovan vzgojno-izobraževalni cilj učitelju in izobraževancu pove, kaj naj bi izobraževanec znal in zmogel ob koncu pouka določene enote, in sicer čisto konkretno-s katero dejavnostjo, aktivnostjo bo dokazal, da je cilj res dosegel.

Izobraževanec v izobraževalnem procesu

Učitelj v izobraževalnem sistemu

